

Шкільна Рада при УККА  
Централя Шкіл Українознавства в США

КІНЦЕВИЙ ПИСЬМОВИЙ МАТУРАЛЬНИЙ ІСПИТ  
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Школа Українознавства в \_\_\_\_\_

18. квітня 2015 р.

{ } оцінка. Ім'я та прізвище учня \_\_\_\_\_

Призначений час на цей іспит - дві години, 30 хвилин.

Усіх пунктів:100.

**Призначений час на кожену частину є тільки показником (guideline). Коли Ви закінчили б одну частину, почніть наступну. Поверніться до якої частини, коли хочете.**

{ } **I ЧАСТИНА:** Написати на окремій сторінці відповідь (приблизно 150 – 175 слів)  
на одну з десятиох поданих нижче тем. Час: 40 хвилин. 30 пунктів.

{ } **а.** Прочитайте нижче поданий текст. Визначіть основну думку. Доберіть заголовок.  
Перекажіть своїми словами зміст.

*Дуже добре, якщо є у вас звичка щодня зранку наказувати собі: «Сьогодні я повинен допомогти батькам по-господарству, прочитати книжку, відвідати хворого друга». З такої звички, виробити яку не так уже й важко, виростає благодарне почуття обов'язку. Насамперед перед собою й перед батьками, вчителями, друзями. Якщо Ви в юності не збагнули важливості цього почуття, то всі знання про ввічливість і тактовність про те, якими Ви повинні й не повинні бути – не дійдуть до душі, не схвилюють її. А найгірше – вони не стануть переконаннями, позицією у Вашому житті.*

Текст приблизно запозичений з підручника *Рідна Мова* Г.Т. Шелехова, Я.І. Остаф і Л.В. Скуратівський, ст. 17

- { } **б.** Які у Вас пляни на майбутнє? Чого хотіли б Ви досягнути в житті?  
{ } **в.** Розкажіть про себе, про родину, про походження батьків чи дідуса й бабусі.  
{ } **г.** Якою Ви хотіли б бачити Україну тепер і в майбутньому?  
{ } **г.** Кому ми повинні бути вдячними за те все, що ми маємо?  
{ } **д.** Що Ви думаєте про сучасну загрозу тероризму в США та у світі?  
{ } **е** Поясніть приятелеві-американцеві про політичну ситуацію в Україні.  
{ } **є.** Чи нам - українцям в Америці – далі треба знати про Голодомор?  
{ } **ж.** Опишіть чи варто було вчитися в українській школі й здавати матуру?  
{ } **з.** Що Ви думаєте про сучасну політичну ситуацію в Америці?

{ } II ЧАСТИНА: Прочитайте подане нижче речення, і заповніть таблички відповідниками. Час: приблизно 40 хвилин. 4 питання x 5 пунктів; разом: 20 пунктів.

**Речення: Цього року березень є першим теплим місяцем, у якому ж на деревах уже з'явилися ніжно-зелені листочки, а незабаром зацвітатимуть скрізь весняні квіти.**

{ } а. Знайти й вписати у табличку всі іменники. Визначити їх рід, число та відмінок:

Іменник	Рід (ч, ж, с)	Число (однина, множина)	Відмінок

{ } б. Знайти й вписати у табличку всі дієслова. Визначити вид, число, час і неозначену форму:

Дієслово	Вид (доконаний, недоконаний)	Число (однина, множина)	Час (теперішній, минулий, чи майбутній)	Неозначена форма (інфінітив)

{ } в. Знайти й вписати у табличку всі:

Прикметники	
Прислівники	
Сполучники	
Займенники	
Прийменники	
Числівники	
Частки	
Вигук	

{ } г. Знайти й вписати у табличку всі:

Підмети й Присудки	
Додатки	
Означення	
Обставини	

( ) III Частина. Завдання з **однією правильною** відповіддю. Вкажіть **найкращу** відповідь.  
Час: 40 хвилин. Десять питань x 3 пункти; разом: 30 пунктів.

( ) а. Наголос (stress, accent). **Неправильне** твердження (statement) читаємо у котрій поданій нижче відповіді?

1. Наголос ставиться тільки над голосними (наголошеними) звуками, бо приголосні не бувають наголошені.	2. На письмі важливо ставити знак наголосу в тих словах, в яких значення слова залежить від наголосу, н.п. дор <b>о</b> га, доро <b>г</b> а.
3. У кожному слові може бути тільки один наголошений склад.	4. В українській мові наголос припадає переважно на перший склад слова, н.п. пра <b>п</b> ор, і <b>с</b> пит.

( ) б. Перенесення слова з рядка в рядок. **Неправильне** твердження читаємо у котрій поданій нижче відповіді?

1. Якщо букви становлять один звук, їх розривати при перенесенні не можна, н.п. за-дз <b>в</b> онив, задз <b>в</b> о-нив.	2. Можна переносити або залишити в рядку одну букву, тільки коли вона становить один звук, н.п. <u>А</u> -мерика.
3. Переносити слова можна лише за складами, н.п. смі-ливий, сміли-вий.	4. На місці апострофа слово не розривається, н.п. не може бути полум'яний, але полум'яний.

( ) в. Іменники. **Правильне** твердження про іменники читаємо у котрій поданій нижче відповіді?

1. Іменники належать до першої, другої, третьої або «мішаної» відміни.	2. Іменники бувають чоловічого, жіночого або середнього роду. Деякі іменники т.з. «спільні» можна вживати і чоловічому і в жіночому роді, н.п. сирота, листоноша.
3. Всі іменники мають форму однини й множини.	4. Іменники бувають власні, загальні, абстрактні й якісні.

( ) г. Прикметники. **Правильне** твердження про прикметники читаємо у **кожній** поданій нижче відповіді **крім** котрої?

1. Рід, число та відмінок прикметника завжди залежить від іменника, з якими прикметник вживається.	2. Прикметники поділяються на тверду й м'яку групи (залежно від їх закінчень у називному відмінку), н.п. щасливий (тверда група), синя (м'яка група).
3. Всі прикметники мають вищий та найвищий ступені.	4. В реченнях прикметники можуть переходити в іменники, н.п. Після вечері мені дуже смакує <b>солодке</b> .

( ) г. Спільнокореневі слова – це слова, які мають однаковий корінь й схожий (подібний) зміст. Прочитайте подані нижче рядки слів та визначіть ту **відповідь, у котрій знайдете «зайве» слово:**

1. Лисиця, лисий, лисяча	2. Літак, пілотом, летить
3. Радити, порада, радник	4. Мороз, морозиво, замерз

( ) д. Числівники. <b>Неправильне твердження</b> про числівників читаємо у котрій поданій нижче відповіді?	
1. Числівники поділяються на кількісні (відповідають на питання «скільки?») та порядкові (відповідають на питання «котрий?»).	2. Слова, як н.п. «трійка», «сотня» й «третина» - не вважаються числівниками, а іменниками; у реченнях вони відмінюються тільки як іменники.
3. Порядкові числівники в реченнях узгоджуються з іменниками в роді, числі та відмінку.	4. У реченнях кількісні числівники завжди стоять перед іменниками, н.п. «чотири учні»; вони ніколи не стоять після іменників, н.п. «учнів чотири».

( ) е. Займенники поділяються на такі групи:	
1. Якісні (чий?); давальні (кому?, чому?)	2. Загальні (всі); заперечні (ніхто, ніякий)
3. Особові (вона, ми); вказівні (цей, той)	4. Зворотні (себе); присвійні (хтось, десь)

( ) е. Орфографічна <b>помилка</b> допущена в котрому поданому нижче рядку?	
1. (answer in four words) відповіді чотирма словами	2. (12 <sup>th</sup> hour) дванайцять година
3. (396,000) триста дев'яносто шість тисяч	4. (257 <sup>th</sup> day) двісті п'ятдесят сьомий день

( ) ж. Дієслова. <b>Правильне твердження</b> про дієслова читаємо у <b>кожній</b> поданій нижче відповіді, <b>крім котрої</b> ?	
1. Дієслова можуть мати форму просту або складену. Приклад простого дієслова – читаю; приклад складеного – почав спати.	2. Дієслова можуть бути доконані або недоконані. Приклад доконаного дієслова – прочитав; приклад недоконаного – спить.
3. Дієслова можуть мати спосіб дійсний, умовний або наказовий. Приклад дієслова дійсного способу – читаю; приклад умовного – почав спати; наказовий – учіться!	4. Дієслова можуть бути перехідні або неперехідні. Приклад перехідного дієслова – читає; приклад неперехідного – спить.

( ) з. Пряма (direct quote) й непряма (indirect quote) мова. <b>Неправильне твердження</b> читаємо у котрій поданій нижче відповіді?	
1. – Жінка, діти здорові? – питав Процака. – Здорові, Богу дякувати, – відповів парубок. Це зразок непрямої мови.	
2. Процака питав у парубка, чи здорові його жінка й діти. Парубок відповів, що вони здорові. Це зразок непрямої мови.	
3. Процака відповів: «Здорові, Богу дякувати!» Це зразок прямої мови.	
4. – Здорові – відповів парубок – Богу дякувати! Це зразок прямої мови.	

( ) IV ЧАСТИНА: Прочитайте поданий нижче текст. На підставі цього тексту зазначіть одну правильну (найкращу) відповідь (1, 2, 3, або 4) на кожне питання.

Час: приблизно 30 хвилин. 5 питань x 4 пункти; разом: 20 пунктів.

*Любов до природи, бережливе ставлення до неї тісно пов'язане з поняттям «батьківщина». Шанувати природу неможливо без глибоких знань про навколишній світ. Калина під вікном рідної оселі, тополя на околиці села, лелече гніздо на клуні, жезботлива криничка при перехресті доріг, боброва гатка (dam) в тихоплинній заплаві, терпкий запах лісової конвалії – усе це спогади нашого дитинства, наш духовний світ, з яким ми вирушали чи маємо вирушати в життя. Знати, а тим паче берегти ці нетлінні критерії – наш святий обов'язок. Людина, котра не засвоїла таких духовних цінностей, не перейнялася любов'ю до природи, рано чи пізно стане брутальним споживачем.*

*Вирушаючи до лісу, не всі пам'ятають священне правило: корінець боровика ні за яких обставин не можна виривати, а лише підрізати. У пошуках лікарських рослин ми нерідко забуваємо, що висмикувати їх із землі – навечно позбавлятися свого родоводу....*

*А між іншим, культура людини складається з багатьох чинників, серед яких особне місце займає ставлення до природи. (За В. Скуратівським)*

**Текст запозичений з підручника Рідна Мова Г.Т. Шелехова, Я.І. Остаф і Л.В. Скуратівський, ст.72**

( ) а. Заголовок вище поданого тексту може бути?

- |                           |  |
|---------------------------|--|
| 1. ЛЮБОВ ДО «БАТЬКІВЩИНИ» | 2. ПРИРОДА – ДЖЕРЕЛО ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН |
| 3. ЯК НАМ ЖИТИ НА ПРИРОДІ | 4. ПРИРОДА - ДЖЕРЕЛО КУЛЬТУРИ ЛЮДИНИ   |

( ) б. З тексту можна зрозуміти, що прикладом невідповідного відношення до природи є:

- |                                   |  |
|-----------------------------------|--|
| 1. бережливе ставлення до природи | 2. любов до рослинного й тваринного світів |
| 3. нестримне споживання її плодів | 4. поглиблення знання про навколишній світ |

( ) в. Щоби не лишитися «брутальним споживачем» навколишнього світу, ми повинні:

1. невідомо з тексту 2. зберігати природу 3. любити батьківщину 4. бути культурними людьми

( ) г. Чому сказано, що «корінець боровика ні за яких обставин не можна виривати»?

- |  |   |
|--|---|
| 1. бо ми втратили б свою «спадщину»            | 2. невідомо з тексту                    |
| 3. бо без боровика не було б лікарських рослин | 4. бо боровик шкідливий нам на здоров'я |

( ) г. З вище поданого тексту, чи можете догадатися, в якій країні виростав автор ?

1. обов'язково в Україні 2. можливо, в Америці 3. невідомо, але на чужині 4. на рідній землі